

УТВЪРЖДАВАМ:
ВЯРА КЪРШЕЛИЕВА
ДИРЕКТОР

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
НА УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ КЪМ УЧИЛИЩЕ
в НУ "Братя Миладинови"
с. Кръстина, общ. Камено, обл. Бургас

ЗА ПЕРИОДА 2017 – 2021 ГОДИНА

На основание: чл. 259 от и във връзка с чл. 262, ал. 3 от ЗПУО, чл. 31, ал. 1 от Наредба за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, Решение на ПС с Протокол № 9 от 11.09.2020 г. и след обсъждане с Обществения съвет към училището – Протокол № 6 от 08.09.2020 г.,

Комисия за разработване, назначена със Заповед № 260 от 11. 09. 2020 г., в състав:

Председател: Нели Манчева

Членове:

1. Дора Димитрова
2. Милчо Георгиев

Утвърдена със Заповед № 277 от 14. 09. 2020 г.

Комисия за превенция на ранното напускане на училище и предоставяне на равни възможности за приобщаване на учениците от уязвими групи през учебната 2020/2021 година, утвърдена със Заповед № 260 от 16.09.2020 г.

Председател: Фетие Редван Мехмед– Учител и класен ръководител на III клас

Членове:

1. Дора Димитрова – Старши учител и класен ръководител на I клас
2. Нели Манчева– Старши учител и класен ръководител на IV клас

УЧЕБНА 2020/ 2021 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма за предоставяне на равни възможности на учениците в училище е в съответствие с:

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Базира се на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020 г.);
- Национална стратегия на Р. България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в едно училище са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявиени дарби, деца-сираци и полусираци, децабежници, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

Програмата е ориентирана към реализиране на мерки за постигане на целта, а именно: да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н. Тя подкрепя ключовите мерки за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище чрез предоставяне на равни възможности на учениците в училище.

Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Дейностите, заложи в Програмата допринасят за предоставяне на равни възможности на учениците в училище. Те са ориентирани към:

- 1. Сътрудничество.** То лежи в основата на всичко, тъй като е свързано с това как човек взаимодейства с околните и как контролира изблиците и импулсивните си реакции. Това е важно не само в училищна възраст, но и по-късно в живота. Всичко, което детето прави в училище или вкъщи, трябва да се базира на сътрудничеството.
- 2. Общуване.** То включва говорене, четене, писане и слушане.
- 3. Съдържание,** базирано на общуването. Връзките, които прави детето, помагат за развитие на речта, стимулират желанието да чете, пише и способността внимателно да слуша. Съдържанието изцяло разчита на тези връзки. Защото, детето не може да усвои съдържанието, ако не се е научило да разбира добре езика.
- 4. Аналитично мислене.** Когато езикът и информацията са усвоени, идва време за аналитичното мислене. И тайната е проста – като задаваме въпрос на детето и когато получаваме отговор, не бива да го прекъсваме, нито да бързаме. Трябва да го оставим да говори и да разсъждава. Още по-добре е родителите да го подтикват само да задава повече въпроси. Това ще му помогне да разбере какво мислят другите.
- 5. Креативната иновация** – това е следващата стъпка. Трябва да имате знания, преди главата ви да роди нещо наистина новаторско.
- 6. Увереност в себе си.** Тя е важна, ако искаме детето да поема само разумни рискове.

II. ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО:

НУ „Братя Миладинови” е най- малкото училище в община Камено и едно от най- малките в област Бургас. Учениците варират между 35 и 55, разпределени в три самостоятелни паралелки. В последните години все повече родители идентифицират себе си като етнически българи или турци. Приблизително 30 % от тях се самоопределят като роми – турски или български.

Силни страни	Слаби страни
Квалифицирани учители	Висок праг на бедност сред населението
Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ	Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане
Извънкласни дейности	Недостатъчно мотивирани учители за справяне с проблема
Възможности за изява	Недостатъчно ефективно взаимодействие училище - родители
Създаване на приятелска среда	Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците, който всяка година нараства и е предпоставка за отпадане
Добра материална база	Миграция на семействата поради безработица
Работа по проекти	
Безплатни закуски I-IV клас	
Безплатни учебници I- IV клас	
Извършване на дейности по превенция на отпадането	
Проекти за работа с родители	
Възможности	Заплахи
Кандидатстване по различни проектни	Недостатъчно грижи и заинтересованост от

предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности	страна на родителите
Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата в риск	Липса на ефективни санкции за родителите
Нови форми за по – голямо ангажиране на родителите	Нисък жизнен стандарт на част от населението
Действено ученическо самоуправление	Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище
Ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище	Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца
Обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище	Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата”
Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството	Липса на подкрепяща среда около училището
Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете	Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето
Периодична оценка и актуализиране на мерките	
Разширяване на връзките с извънучилищните институции	

Настоящата Програма представлява преглед на текущото състояние на отпадането от училище и предлага някои възможни мерки за намаляване на риска от отпадане, както и такива за реинтеграция на отпадналите ученици от ромския етнос. Сред ромите проблемът с отпадането от училище е особено остър, което рефлектира и върху цялостното образователно ниво на общността: ромите са етноса с най-ниско образователно ниво в България.

Финансов капацитет:

Училището се финансира със средства по ЕРС и дофинансиране от Община Камено. Работи и по различни проекти, с които реализира извънкласни дейности или подобрява материално – техническата база.

Човешки ресурси:

В НУ “Братя Миладинови” – с. Кръстина работят общо 7 човека на пълно работно време. Персоналът на училището е разпределен в следните категории:

Педагогически персонал:

- Директор – 1 щат, пълно работно време;
- Старши учители - 2 щата, пълно работно време,
- Учител - 1 щат, пълно работно време,
- Старши учител в ЦДО - 1 щат, пълно работно време,

Непедагогически персонал

- Чистачи – 2 щата – пълно работно време.

Административни ресурси:

Училището е разположено в една сграда с приземен етаж. В сградата има 4 (четири) класни стаи и две административни – дирекция и учителска стая. В приземния етаж са разположени: Пункт за раздаване на храна – обедно хранене на учениците и физкултурен салон.

Специфични ресурси:

Педагогическия персонал е с висок капацитет и има опит в работата с ученици, в риск от отпадане от образователната система, трудно интегриращи се. Учителите работят с ентузиазъм и желание.

Брой ученици:

/ табл.1/

Клас	Брой ученици в началото на 2013/ 2014 уч. година	Брой ученици в началото на 2014/ 2015 уч. година	Брой ученици в началото на 2015/ 2016 уч. година	Брой ученици в началото на 2016/ 2017 уч. година	Брой ученици в началото на 2017/ 2018 уч. година	Брой ученици в началото на 2018/ 2019 уч. година	Брой ученици в началото на 2019/ 2020 уч. година
I	23	15	16	14	18	13	1
II	15	17	16	13	12	14	16
III	14	15	14	13 + 1 - ИФ	13	13	12
IV	16	14	14	10	11	10	11
общо	68	61	60	50	54	50	40

Успех на НВО:

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
БЕЛ	9,0	10,92	10,19	10,23	9,31	10,00	10,30	10
Математика	9,08	11,00	10,88	11,00	9,64	10,7	11,20	11,3
Човекът и природата	9,17	12,08	12,12	12,08	11,95	11,90	11,90	12,2
Човекът и обществото	9,25	11,08	12,25	10,92	10,00	11,80	11,90	12,3
Общ среден бал:	9,12	11,27	11,11	11,06	10,20	11,10	11,33	11,45

III. ЦЕЛ И ПРИОРИТЕТИ

Да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н.

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на

приобщаващото образование:

1. Културно-образователна среда за приобщаване

Средата е източник за психично развитие за децата . Тя им влияе много по-силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни начините за познание на света и личностно развитие.

2. Педагогическите специалисти

В разнообразната палитра от фактори, обезпечаващи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие.

3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование

За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие.

4. Сътрудничество със семейството и общността

Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

IV. СЪЩНОСТ НА ПРИОБЩАВАНЕТО

Приобщаването е процес на постоянно търсене на все по- добри начини за осъществяване на образованието, за да се отговори адекватно на разнообразието на обучаваните. В този план различията се приемат позитивно като стимул за подобряване на образованието на деца и възрастни.

Приобщаването е разкриване и отстраняване на бариерите. То включва събиране и оценка на информацията от различни източници, за да се планира и усъвършенства политиката и практиката на приобщаването. За стимулиране на творческия потенциал и решаване на проблемите се използват различни свидетелства.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се.

„Присъствието“ е там, където децата получават образование, като постоянно и редовно посещават училището, „участието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на училището.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето,
- активно участие в образователния процес,
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието,
- партньорски отношения с родителите,
- динамично развитие на образователния модел в училище.

V. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

1 Обща подкрепа

За организиране на покрепата на личностното развитие в училището за координатор е определен учител, който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование.

Общата подкрепа се осъществява от екип, ръководен от координатора, както и при възможност от училищен психолог, логопед и др. педагогически специалисти. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от училището, ОДК или други центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В училището функционира училищна комисия за борба с противообществени прояви и превенция на насилието и тормоза, ръководена от определен за целта служител, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Описаните в ПДУ морални и материални награди също са част от предоставяната от училището обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование

2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от специалист в Центъра за психично здраве. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете.

Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече деца/ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва **индивидуална учебна програма** по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и **индивидуален учебен план** или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

VI. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

1. Обхват в на учениците, подлежащи на училищно обучение
2. Включване в училищното образование на лица, отпадали от образователната система.

VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	Екип за подкрепа	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор	при и по определен повод за поощрение
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	01.11, 01.04	класни ръководители	да се направи по повод Деня на книгата
Представяне на дейности по интереси в училището	16.09	учители в ЦДО	
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 3 до 4	01.12, 01.05	класни ръководители	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	при необходимост
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	Екип за подкрепа	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	класни ръководители	
Организиране и провеждане на "Училище за родители"	01.03.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади	целогодишно,	класни ръководители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически	целогодишно,	учители	

групи в състезания и олимпиади			
Съвместни дейности с МКБППМН	целогодишно, по график	Училищна комисия за превенция на насилието	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в план за квалификация	директор, председател на МО	

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Настоящата училищна програма ще бъде актуализирана на заседание на ПС до 16. 09. 2019 г. или при промяна на някои нормативни документи.

Напредъкът по изпълнение на Програмата се отчита ежегодно до 14.09. пред Педагогическия съвет.